

SocialdepartementetSocialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag till Socialstyrelsen att genomföra insatser för en jämlik och samordnad implementering av precisionshälsa

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att etablera en nationell samordningsstruktur för att stödja en jämlik, jämställd och samordnad implementering av precisionshälsa för barn och vuxna inom svensk hälso- och sjukvård. Socialstyrelsen ska utse en styrgrupp för den nationella samordningsstrukturen, med representanter från regioner, Genomic Medicine Sweden (GMS), SciLifeLab, patientorganisationer och andra relevanta aktörer och definiera formerna och inriktningen för samordningsstrukturen, vilket bl.a. inkluderar att definiera vilka områden som lämpar sig för att samordnas nationellt.

Socialstyrelsen ska vidare ta fram underlag för en långsiktig statlig satsning för implementering av precisionshälsa. Detta arbete inkluderar två delar. Socialstyrelsen ska

- föreslå en modell för hur medel kan fördelas till regionerna för att säkerställa ett jämlikt och jämställt införande av precisionsdiagnostik för barn och vuxna via ett nationellt femårigt införandeprogram med planerad start 2026. Socialstyrelsen ska i detta arbete beakta regionernas olika behov. Utgångspunkten är att stöd till regionerna ska utgå via en förordningsreglerad fördelningsmodell från och med 2027. Inom ramen för denna del av uppdraget ska Socialstyrelsen genom den nationella samordningsstrukturen utarbeta och fastställa en modell som ska användas vid prioritering av patientgrupper vid införandet av precisionsdiagnostik i vården. Socialstyrelsen ska även följa upp genomförandet av det nationella införandeprogrammet,

bl.a. genom att utvärdera i vilken utsträckning programmet har bidragit till förbättrad behandling och ökad patientnytta. I uppföljningen ska även aspekter som rör jämlikhet, jämställdhet och kostnadseffektivitet beaktas.

- föreslå en modell för ett långsiktigt stöd till GMS. Utgångspunkten är att medel till GMS ska utgå via en förordningsreglerad fördelningsmodell från och med 2027.

Socialstyrelsen ska också under 2025 fördela medel till arbete inom ramen för projektet GMS. Medlen får användas för ett nationellt implementeringsprojekt avseende farmakogenetik. I egenskap av vårdregion för GMS får Region Skåne rekvirera medlen från Socialstyrelsen och ansvarar därefter för att, i samverkan med styrgruppen för GMS, fördela medlen till övriga parter inom projektet GMS. Socialstyrelsen ska administrera och följa upp hur medlen har använts i förhållande till uppdragets syfte. Region Skåne ska rapportera i enlighet med Socialstyrelsens anvisningar. Medel som inte har använts eller inte använts för avsett ändamål ska återbetalas till Socialstyrelsen. Socialstyrelsen får i övrigt ange de villkor som ska förenas med statsbidraget inom ramen för ändamålet.

I arbetet ska Socialstyrelsen utgå från riksdagens riktlinjer för prioriteringar och att diagnostik och behandling ges till patienter enligt hälso- och sjukvårdslagens principer om en jämlik, behovsstyrd och kostnadseffektiv vård. Socialstyrelsen ska även beakta regionernas behov av kompetensförsörjning och stötta arbetet med fortbildning, kunskapsspridning och lärande inom t. ex. precisionsmedicinska metoder och behandlingar.

Uppdraget är i linje med förslaget till en uppdaterad nationell cancerstrategi. Den uppdaterade strategin kommer att färdigställas under 2025.

Socialstyrelsen ska följa upp hur medel har använts i förhållande till uppdragets syfte och ska löpande informera Regeringskansliet (Socialdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider.

Socialstyrelsen ska senast den 5 juni 2026 lämna en skriftlig delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet) avseende de delar av arbetet som gäller att etablera en nationell samordningsstruktur, att föreslå

en modell för fördelning av medel till regionerna och till GMS samt att betala ut medel till GMS.

Socialstyrelsen ska senast den 31 oktober 2026 lämna en skriftlig delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet) avseende den del av arbetet som gäller framtagandet av en modell för prioritering av patientgrupper vid införandet av precisionsdiagnostiska metoder i vården.

Socialstyrelsen ska senast den 31 december 2028 lämna en skriftlig delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet) avseende den del av uppdraget som gäller uppföljning av det nationella införandeprogrammet.

Socialstyrelsen ska senast den 31 december 2030 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

För uppdraget får Socialstyrelsen under år 2025 använda totalt 5 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2025 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 7 Precisionshälsa. Av dessa medel får högst 200 000 kronor användas för Socialstyrelsens eget arbete.

Ärendet

Precisionshälsa är ett övergripande begrepp som syftar till att förebygga, upptäcka och behandla sjukdomar på ett individanpassat sätt. Precisionshälsa innefattar precisionsprevention, precisionsdiagnostik och precisionsmedicin. Precisionsprevention syftar till att förebygga sjukdom genom individanpassade åtgärder så som exempelvis förebyggande hälsovård och folkhälsoarbete. Precisionsdagnostik innebär att individens sjukdomsprofil kartläggs med avancerade metoder i syfte att möjliggöra en individanpassad behandling (precisionsmedicin). Syftet med precisionsmedicin är att ge patienten vård och behandling som är skräddarsydd efter patientens egna förutsättningar och behov, vilket kan göra stor skillnad för patienter med bl.a. sällsynta hälsotillstånd, cancer och infektionssjukdomar. På individnivå kan det innebära skillnaden mellan liv och död. På samhällsnivå skapar det förutsättningar för ett samhällsekonomiskt mer effektivt nyttjande av hälso- och sjukvårdens resurser.

Ett av målen i den nationella life science-strategin är fortsatt utveckling och jämlik implementering av precisionshälsa och avancerade terapier.

Regeringen anger även i forsknings- och innovationspropositionen att satsningar på forskning och utveckling av precisionsmedicin bör prioriteras (prop. 2024/25:60). Föreliggande uppdrag bidrar till regeringens mål att Sverige ska vara ett föregångsland vad gäller implementering av precisionsmedicin i hälso- och sjukvården. Regeringen har i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1) aviserat en långsiktig satsning på precisionshälsa för att främja en jämlik implementering inom hälso- och sjukvården. Regeringen anser att implementeringen av precisionshälsa och avancerade terapier ska vara jämlik, jämställd, kostnadseffektiv och erbjudas utifrån individens behov och förutsättningar i alla delar av landet.

GMS är en nationell samverkan som innefattar de sju regionerna med universitetssjukvård och de sju universiteten med medicinsk fakultet i Göteborg, Linköping, Lund, Stockholm Umeå, Uppsala och Örebro. GMS samverkar även med sjukvården, akademien, näringslivet, patientorganisationer samt andra samhällsintressenter såsom SciLifeLab. GMS mål är att genom bred samverkan möjliggöra förbättrad diagnostik, individanpassade behandlingsval och forskning inom området precisionsmedicin.

Inom GMS pågår ett arbete med en farmakogenetisk genpanel. Med hjälp av farmakogenomik studeras hur en individs genetiska profil påverkar kroppens svar på läkemedel, med målet att optimera behandlingen för varje enskild patient och samtidigt förebygga allvarliga biverkningar eller utebliven effekt.

Regeringen beräknar att 3 miljoner kronor kommer att avsättas för uppdraget under 2026 och att 2 miljoner kronor kommer att avsättas för uppdraget årligen under 2027–2030 under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget.

På regeringens vägnar

Elisabet Lann

Kimia Maleki

Kopia till

Genomic Medicine Sweden
Region Skåne
SciLifeLab
Sveriges Kommuner och Regioner